

Redaksjonelt

I hverdagen organiserer vi våre liv i bestemte kategorier som barndom, ungdom og alderdom. Den voksne perioden, eller ”voksendommen”, er så selvsagt at vi ikke har vennet oss til å kalle denne perioden for noe. Eller er det riktigere å si at vi ikke har hatt bruk for å kalle perioden for noe, fordi den representerer normaliteten? Voksenom er heller ikke et ord eller et begrep som finnes i dagligtalen. Utviklingspsykologisk tankegods fungerer som bakteppe når vi tenker på hva som hører de ulike alderskategoriene til. For eksempel vil et barn eller en ungdom som ikke følger vår oppfatning av en normalutvikling straks bli satt under lupen. Men noe er ved å skje med disse kategoriene. Klarest ser vi det når det gjelder de kulturelle skriptene som omfatter alderdom: Den tålmodige, nøysomme pensjonist må vike plass for den aktive, opplevelsesorienterte eldre.

Den kulturelle organisering av livsløpet i ulike faser gjenspeiles også i kultur- og samfunnsforskeres inndeling av forskningsfelt: barneforskning, ungdomsforskning, eldre-forskning. På hvilke måter lar vi alderskategoriene styre våre perspektiver? Problematiseres den manglende forskning om voksenalderen innenfor kulturfagene?

Vi ønsket å gå inn i denne diskusjonen gjennom Fagseminar for folklorister og etnologer i Bergen i januar 2004. Vi kalte seminaret for ”Alderens kulturelle konstruksjon”. Vi synes at det ble et seminar vi ble klokere av og som gav gode innspill til ettertanke. I dette nummeret finnes et knippe av de bidragene som ble presentert og debattert. Det var mange spreke innlegg, men vi har valgt ut noen av dem som ikke har vært publisert tidligere.

Åpningsartikkelen er skrevet av Gry Heggli, som diskuterer utfordringene rundt reguleringen av våre livsløp. Skaper denne strenge rammer for hva som aksepteres av våre medmennesker? Har vi å gjøre med et alderstyranni? Sidsel Natlands artikkel er sentrert rundt hva som skjer når våre kulturelle forestillinger utfordrer våre ideer om hva en ung jente bør være. Maria Zackariasson skriver om politisk aktive ungdommer og diskuterer det vanskelige i det å leve opp til forventninger som er knyttet til en viss alder. I sin tekst om unge med stor mediekompetanse, stiller Birgit Hertzberg Kaare spørsmål ved hvilke oppfatninger disse unge har av eldre generasjoners forhold til ny teknologi. Anne Leonora Blaakilde avrunder med en tekst der hun diskuterer hvordan kronologisering som fenomen styrer kulturelle oppfatninger av menneskelivets forløp.

God lesning!

Bente Gullveig Alver

Tove Ingebjørg Fjell

Bergen, september 2004